

INGEZONDEN.

ONTRATTING VAN SCHEPEN TE LIVERPOOL.

In het nummer van 2 Mei van dit *Tijdschrift* lees ik op bldz. 2068: „In Liverpool wordt voor de schepen SO₂ gebruikt, geen blauwzuurgas”. Dit is onjuist. Ongeveer 2 maanden geleden heb ik zelf een ontratting van een schip door middel van blauwzuurgas te Liverpool bijgewoond. Het schip was in reparatie in een dok. De ontrating geschiedde door een particuliere firma onder toezicht van den gezondheidsdienst. Men gebruikte vloeibaar blauwzuurgas, dat in de ruimen enz. werd gespoten door mannen met gasmaskers.

Het gas werd in groote cylinders uit Amerika betrokken, en in de open lucht overgetapt in kleine draagbare reservoirs.

Voor andere schepen scheen men ook wel van SO₂ gebruik te maken.

Leiden, 8 Mei 1925.

M. D. HORST.

ONBETROUWBARE EN GEVAARLIJKE SERA EN VACCINS.

Naar aanleiding van mijn waarschuwing in dit *Tijdschrift* van 6 December j.l. heeft de veearts J. VAN ZIJVERDEN te Leiden, vertegenwoordiger van het (vroeger Staatliches) Serotherapeutisches Institut in Weenen, aan blijkbaar alle geneeskundigen een brief gericht, waarin hij omtrent dit instituut allerlei overbodigs vertelt. Ieder weet toch, dat het instituut onder PALTAUF's leiding een uitstekenden naam had en wanneer, zooals de brief doet gelooven, ook nu nog mannen als KRAUS, PRIBRAM EN LOEWENSTEIN daaraan hun medewerking verleen, kan ik slechts zeggen, dat deze wetenschappelijke mannen zich hebben later verleiden een verantwoordelijkheid op zich te nemen, die zij blijkbaar niet kunnen dragen.

Mijn bezwaren tegen de aan mij ter onderzoek gegeven producten waren:

1°. Dat een flacon tetanusserum, dat 100 AE heette te bevatten, er slechts 56 inhield. Dit feit wordt door den heer VAN ZIJVERDEN toegegeven en hij deelt in zijn brief mee, dat hem is verzocht deze ampullen weer naar Weenen terug te zenden. Zijn er nog collegae in het gelukkig bezit?

2°. Dat het voor de reactie van SCHICK afgeleverde diphtheriegif in een gift van 10 cM³ van de aangegeven verdunning $\frac{1}{300}$ geen cavia doodde. Dit zou niets bewijzen, daar ik slechts $\frac{1}{3}$ dlm. zou hebben ingespoten, mijn onderzoek zou dus verkeerd zijn geweest. Laten wij dat onderzoek dan even herzien. Op de gebruiksaanwijzing staat, dat de inhoud van de ampulle 300 maal moet worden verdund en dan in een gift van 0.2 cM³ intracutaan de reactie van SCHICK zou geven. In deze 0.2 cM³ moet dus aanwezig zijn de voor de reactie van SCHICK algemeen aangenomen gift van $\frac{1}{50}$ dlm, dus in de door mij ingespoten 10 cM³, of 50 maal 0.2 cM³, 1 dlm., een berekening zóó eenvoudig, dat vergissen wel niet mogelijk is. Deze 10 cM³ bleken voor een cavia van 250 gr. niet alleen niet doodelijk, maar gaven zelfs geen reactie evenmin als trouwens 0.2 cM³ de reactie van SCHICK gaf. Maar als de gegevens van VAN ZIJVERDEN in zijn brief juist zijn, dan is her wel zeker, dat er geen reactie van SCHICK mee is op te wekken, daar dan 0.2 cM³ slechts $\frac{1}{150}$ dlm. bevat. Als dit juist is, dan is niet alleen het diphtherietoxine *onbruikbaar geworden*, maar *onbruikbaar afgeleverd* en wordt het er dus niet beter op. De door VAN ZIJVERDEN genoemde wetenschappelijke onderzoekers zullen het wel anders bedoeld hebben.

Daar tot dusver geen der genoemde heeren, voorzoover ik weet, een methode heeft gepubliceerd om diphtherietoxine in verdunning langeren tijd goed te houden, verwondert het mij niet, dat onze ervaring, dat voor de reactie van SCHICK slechts versch. verdund toxine betrouwbaar is, ook door het product der Weener inrichting wordt bevestigd. Maar omtrent dit vraagstuk zal ik mij tot genoemde onderzoekers wenden, waarbij ik hun dan tevens voor hun vertegenwoordiging in Nederland nuttige wenken zal geven. Zoo weinig concurrentiezucht — althans in geldswaarde omgezet — bezielt ons.

Hetgeen door mij omtrent de ongeluksgevallen met TA in Oostenrijk werd opgemerkt, blijft juist en is wel heel, heel zacht gesteld vergeleken met wat daar omtrent in het *Journ. of the Am. Med. Ass.*, Vol. 83 No. 24 wordt gezegd: „It appeared that gross negligence on the part of the pharmaceutical house that had furnished the vials ready for injection was the cause. The hospital physicians had followed exactly the instructions issued by the manufacturers of the product, but these new instructions were misleading, and those who were guilty of the error will be brought before the courts”. Ook in de *Lancet* van 22 November 1924, bldz. 1086 kan men hetzelfde lezen.

Wat de heer VAN ZIJVERDEN meedeelt over den geldigheidsduur van TA doet mij opmerken, dat wij slechts 3 maanden nemen, niet omdat daarna ieder mengsel meer toxisch is, maar in een of andere richting kan veranderen.

De als iets heel bijzonder meegedeelde voorspelling, dat het Weener instituut binnenkort met een atoxisch product zal komen, bewijst wel, dat de heer VAN ZIJVERDEN niet erg op de hoogte is van hetgeen op dit gebied wordt uitgewerkt; want dat zij in Weenen ook anatoxine bereiden, ligt toch voor de hand. Over den verderen inhoud van den brief zeg ik niets; sapienti sat!

Ik hoop in het belang van zijn handel, dat in het vervolg zijn producten even goed zijn als de wetenschappelijke naam van KRAUS, PRIBRAM en LOEWENSTEIN. Zij zullen dan onze volksgezondheid bevorderen. Of echter de circulaire van den heer VAN ZIJVERDEN bij de Nederlandsche geneeskundigen de lust om sera en vaccins van dezen veearts te betrekken zal hebben vergroot, betwijfel ik.

Utrecht, 10 Mei 1925.

H. ALDERSHOFF.

AUTO-UITLAAT EN KOOLXYDEVERGIFTIGING.

In dit *Tijdschrift* 1925, I, no. 11 heeft C. C. VAN DER HEIDE te Arnhem naar aanleiding van een hem zelf overkomen kooloxydevergiftiging, een waarschuwing geplaatst onder het hoofd: „Kooloxydevergiftiging in gesloten Fordwagens”. De schrijver eindigt met voor te stellen de uitlaatpijp te laten verlengen en naar beneden om te buigen en de opening rondom de pedalen van rubberafsluitingen te voorzien of wel de verbinding met de buitenlucht te herstellen. Daarmede wordt niet voorkomen, dat de Fordwagen in een garage doordraaiend, aanleiding kan geven tot kooloxydevergiftiging. Hierin voorziet wel de verticale uitlaat voor de gasen, zooals deze door mij beschreven is in dit *Tijdschrift* in 1924, I, no. 22 en die reeds in Amerika is toegepast.

Wanneer er onder de collega's zijn, die er over denken de uitlaatpijp te laten verlengen, geef ik in overweging deze verlenging voort te zetten met verticale ombuiging achter aan de auto en uitstekend tenminste eenige centimeters boven het hoogste punt van het dak van den wagen. Het zou goed zijn, dat Nederlandsche dokters het voorbeeld gaven aan anderen, in het voetspoor van Amerika.

's-Gravenhage,

W. R. H. KRANENBURG,

10 Mei 1925.

medisch adviseur bij de Arbeidsinspectie.
